

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 3. junija 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 65.

Zahvala Nj. Vel. kralja.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug je na udanostno brzojavko, ki je bila odposlana z občnega zbora na Bledu Nj. Vel. kralju, prejela od kabinetne pisarne sledečo zahvalo:

„Zvezi trgovskih gremijev iz zadrug za Slovenijo v Ljubljani. — Ginjen izjavama udanosti in vernosti trgovstva cele Slovenije, poslanim z rednega letnega občnega zbora na Bledu, Njegovo Veličanstvo Kralj blagovolil je zapovedati, da izrazim udeležencem zbora Njegovo toplo zahvalo.

V. d.; Šefa Kabineta Polномоčni Minister
Janković“

Stališče Ljubljanskega velesejma napram Mariborski industrijski razstavi.

Spor zaradi letošnje prireditve Mariborske razstave zavzema čim dalje bolj izvestne gospodarske kroge in grozi zanesiti v našo javnost splošno desorijentiranost. Da pripomore od svoje strani k razbistrenju pojmov, dovoljuje si odbor Ljubljanskega velesejma podati sledečo izjavo v sporni zadevi:

Ze dvakrat je Maribor priredil razstavo ob istem času kot Ljubljana svoj velesejem, ne da bi vsled tega trpela naša prireditev kot taka kako škodo. Lahko bi se torej Mariborska razstava vršila tudi letos, pa bi ugodni potek, tem manj pa obstoj Ljubljanskega velesejma, nikakor ne bil ogrožen. Da pa cepitev moči na gospodarskem polju in nezdrava konkurenca, ki ima svoj izvor bolj v lokalnem patriotizmu, nego v živi stvarni potrebi, ne more hasniti ugledu naše industrije in obrti, je izven dvoma. Vsak človek, ki objektivno motri položaj, mora spredvideti, da ena sama industrijska in obrtna izložba, ki naj zainteresira gospodarske kroge izven ozkih mej Slovenije, docela zadostuje našim skromnim razmeram. Ta, s skupnimi močmi prirejena razstava pa naj seveda nudi pregledno in izčrpno sliko o stanju in napredku celokupne slovenske industrije, obrti in trgovine. Kje naj se priredi razstava, je vprašanje zase. Vsekakor pa gre v tem pogledu Ljubljani prioriteta že zaradi tega, ker je prva v Jugoslaviji sprožila in z velikimi žrtvami udeležila idejo velesejma širjega obsega in ker so ji na razpolago vsi predpogoji, da postane ta sčasoma zares internacionalnega pomena. Po svoji ugodni legi veže Ljubljana, kjer se križajo najvažnejše železniške proge, zapad z vzhodom in tvori tako velevažno tržišče. Uprava Ljubljanskega velesejma si je z letom 1920. zagotovila obsežno, krasno razstavišče in je zgradila na njem celo vrsto ličnih razstavnih paviljonov in drugih objektov. Kar bi bilo danes ob splošnem pomanjkanju denarja in spričo ogromnih stavbenih stroškov sploh nemogoče. Organizirala je uradniški aparat, ki posluje nepretrgoma vse leto in ki se je že tako izvežbal, da je povsem kos svoji težavni nalogi.

Samo iz zgolj stvarnih razlogov so zatoorej dosedanja organizatorji in prireditelji Mariborske razstave dogovorno z odborom Ljubljanskega velesejma sklenili, da opuste z letošnjim letom svojo razstavo in da bodo raje sodelovali na Ljubljanskem velesejmu. Uvideli so, da od nezadostne organizirane prireditve nima škodo samo razstavljalec, temveč tudi obiskovalec in da je s tem

naravnost ogrožen naš gospodarski ugled doma in na tujem. Kaj naj si misli ugleden trgovec ali obrtnik, ki je nalašč prispel iz daljnjih krajev n. pr. iz južne Srbije, v nadi, da si bo lahko ogledal kaj vse pridela in proizvaja Slovenija, pa vidi, da mu z velikim aparatom priporočena izložba nudi samo skromen del pričakovanega? Ali mož ne bo po pravici ogorčen zaradi netočne informacije, ker je posejil le razstavo lokalnega značaja. Nihče pa ne gre dvakrat na led in prihodnjič si bo razočarani obiskovalec, ki bo seveda v svojem okraju še druge odvrčal od poseja Slovenije, premislil verovati našim vabilom, naj prihajajo iz Maribora ali iz Ljubljane.

Povdarjamo ponovno, da temelji gospodarska moč slehernega naroda le na koncentraciji vseh njegovih sil. Vsaka razdvojenost na gospodarskem polju ne škoduje samo ugledu naroda, temveč pomeni naravnost konec njegovega gospodarskega napredka. Slovenija na skrajnem sektorju naše prostrane države mora v današnjih prilikah osobito skrbno gledati na to, da so njene priredbe gospodarskega značaja dobro fundirane in da obiskovalce iz drugih delov države v resnici zadovolje.

Invalidski davek od hranilnih vlog.

Finančni zakon za leto 1924/1925 navaja v členu 152., da se invalidski davek ne pobira od onih hranilnih vlog pri denarnih zavodih, katerih letne obresti ne znašajo več nego 100 dinarjev. V nadaljnjem členu 159. navaja finančni zakon, da so obresti hranilnih vlog in po tekočem računu do letnih 5000 dinarjev izza dne 1. aprila 1924 oproščene plačevanja davka na dohodek od glavnice z vsemi državnimi pribitki in avtonomnimi dokladi kakor tudi invalidskega davka. V zakonu obstoji torej nejasnost, ki je nastala vsled tega, da se je vanj prevzel člen 118. (sedanji člen 152.) v neizpremenjeni obliki iz finančnega zakona za leto 1922/1923. in pri tem prezrlo spraviiti ta člen v sklad s členom 159., ki se je na novo sprejel v finančni zakon. Kakor smo se informirali, se finančna uprava sama strinja z interpretacijo, da je za presojo davčne dolžnosti označenih obresti do 5000 Din merodajen edino le člen 159. finančnega zakona, ni pa še izdala v tem oziru izvršilne naredbe, ampak jo objavi še le, čim dobi zaprosena navodila od višjega oblastva.

Izjava našega trgovskega ministra o važnih gospodarskih vprašanjih.

Inozemsko časopisje priobčuje te dni iz pogovora z ministrom dr. Krizmanom podatke, ki utegnejo zanimati tudi pridobitne kroge v Sloveniji. G. minister izvaja nastopno:

»Pri nas se pogosto čujejo pritožbe, da naša država nima stalne gospodarske politike in stalnega gospodarskega programa. Spričo teh pritožb moram ugotoviti, da je gospodarska politika neodvisna od uprave in da noben minister ne more sestaviti stalnega gospodarskega programa, kajti načela gospodarskega programa določajo socialne, politične in gospodarske razmere. Kar se tiče mojega gospodarskega programa, zasledujem predvsem dve smeri:

Vse pokrajine in vsi državljani naše kraljevine naj uživajo enake pravice, imajo naj pa zalo tudi enake dolžnosti in enaka bremena, dalje da se vsaki energiji, vsakemu solidnemu in koristnemu delu nudi možnost svobodnega udejstvovanja.

Gospodarski svet.

V gospodarskih krogih se vedno bolj poudarja potreba, da se čimprej skliče gospodarski svet. Vendar pa ovirajo realizacijo te želje zaradi sestave in kompetence take korporacije velike težave, ki se tudi v drugih državah vsled premajhnih izkušenj ne morejo z lahko odstraniti. Kljub temu pa smo v trgovinskem ministrstvu sestavili posebno komisijo, ki naj v trajnem kontaktu z gospodarskimi krogi ustvari za sklicanje gospodarskega sveta potrebne pogoje.

Nedostatki državne uprave.

Pogosto se čujejo povsem upravičene pritožbe o nedostatkih državne uprave. Ti nedostaki so v glavnem še vedno posledica dolgotrajne vojne dobe in posledica splošnih težav, ki se pri ustvarjanju novih držav ne morejo preprečiti. Vsekakor pa vprašanja državne uprave vsaj gospodarski krogi ne smejo presojati iz političnih vidikov. Za svojo osebo sem pristaš političnega ujedinjenja, hkratu pa tudi pristaš dekoncentracije uprave.

Borzi v Skoplju in v Ljubljani.

Finančni minister se je pred nedavnim izrekel proti ustanovitvi deviznih borz v Skoplju in v Ljubljani. Glede efektnih in blagovnih borz, ki spadajo v moj resort, smem biti po mojem naziranju vendarle nekoliko liberalnejši. Sem gotovo za vsako borzo, ki ima zdravo podlago. Vendar smo v povojni dobi večkrat stavili prevelike zahteve in marsikatera akcija, ki smo jo izvedli, je pokazala, da presega naše moči. Tako nam je razcepjenost naših borz prinesla marsikako škodo. V Skoplju bi bila umestna produktivna borza, mora pa se temeljito pripraviti za to potrebne pogoje.

Trgovske pogodbe.

Vlada se odkritosrčno trudi, da ustvari čimprej z vsemi sosednimi državami dobre politične in gospodarske odnose. Zaradi tega se je začela pogajati s celo vrsto držav,

da sklene z njimi trgovske pogodbe. Ravno sedaj so v teku pogajanja z Italijo. Razumljivo je, da zahtevajo ta pogajanja, ki naj vodijo do prve trgovske pogodbe v povojni dobi, temeljito in premišljeno delo. Velik del tega dela je že izvršen. Sedaj je v razpravi tarifni del, ker je naša splošna carinska tarifa že dogotovljena. Sočasno se dela na trgovski pogodbi z Ogrsko, potem pride na vrsto Avstrija in nato druge države.

Obresna mera in kreditne razmere.

Pomanjkanje kredita in s tem v zvezi visoka obresna mera jako obremenjuje naše gospodarstvo. Večinoma je povzročilo ta pojav dejstvo, da smo šli preko naših moči. Vse naše banke imajo režijo velebank, ne da bi bile dejansko velebanke. Kreditna sredstva so naložena le pri malem številu podjetij in gotovo ni zdrav pojav, da banke, ki delajo s tujimi vlogami in s krediti Narodne banke, postajajo lastnice industrije. Narodna banka je izčrpala svoja sredstva do skrajnosti. Kot denarni viri nam preostajajo le štedljivost in tuj kapital. Veliko kapitala je še v rokah širših plasteh prebivalstva, ki še ne znajo denarja koristno naložiti. Dofoka tujega kapitala ne bomo ovirali, hočemo pa, da nam dohaja tuj denar iz prve roke in ne potem posredovalcev.

Pri razdelitvi kreditov prideta v prvi vrsti v poštev produkcija in izvoz. Zvišanje produkcije in zvišanje uvoza bi znalo imeti za našo valutno politiko vnovič občutne pretresljaje. Pretečeno leto se je za izvoz dovolilo veliko preizkušnje kredite.

Železniška tarifa in uvozne in izvozne carine.

Visoki železniški tarifi gotovo niso majhna ovira za razvoj našega gospodarstva. Tarife se je pozabilo pravočasno povišati in se je potem v zadnjem trenutku na brzo roko brez ozira na to ali preneso posamezni predmeti povišek, tarifo linearno zvišalo. O takojšnji popolni izpremembi železniške tarife za enkrat ne moremo govoriti. Predlagal sem prometnemu ministru, da postopoma revidira železniško tarifo. Tudi nekatere izvozne carine so previsoke in dejansko onemogočujejo izvoz nekaterih predmetov. Nasprotno so pa mnoge uvozne carinske postavke preizkušnje in ovirajo razvoj domače produkcije. Nova carinska tarifa je v prvi vrsti usmerjena na zaščito domače industrije.

Prisilne poravnave.

V zadnjem času se je ponovno zahtevalo, da se ukine zakon o prisilnih poravnava. Ta, preje specifično hrvatski zakon, se je leta 1922. razširil na celo kraljevino. Ne nahačamo se sicer še v normalnih razmerah in v gospodarskem življenju je še veliko nezdravih in nesolidnih elementov, vendar pa more ravno ta zakon, ako se ga pravilno izvaja, s sigurnostjo preprečiti vsako zlorabo. Pri vsem tem pa je rešitev vprašanja, kakor skoro praviloma v vseh gospodarskih vprašanjih, bolj v rokah gospodarskih krogov, kakor v rokah vlade.

Solun kot pristanišče Balkana.

Atenska gospodarska revija »Near and far East« prinaša v aprilovi številki članek, ki razpravlja o pomenu Soluna in njegovega pristanišča za mednarodno trgovino. Izvajanja v tem članku so za nas zelo zanimiva, tembolj, ker se tičejo luke, na kateri ima velik interes ravno Jugoslavija, pa tudi, ker se v njih zrcali mentaliteta gospodarskih krogov Grške, ki je danes gospodar v tem mestu.

Pisec uvodoma omenja, da je trgovska pot od vzhoda preko Soluna na sever že stoletja sem ena prvih komercijelnih žil in da ostane taka tudi v bodoče. Konvencija z Jugoslavijo, ustanovitev slobodne cone Solun in obsežna izpopolnitev solunskega pristanišča in komunikacij v tehničnem oziru ter dvig mesta samega iz pogorišča katastrofalnega požara dokazuje, da se Grčija zaveda velikega pomena te luke. Ona pa ji mora tudi v bodočnosti posvetiti največjo pažnjo.

Štiri glavni momenti so odločilni za uravnanje grške politike glede Soluna: 1. To, da se v geografskem oziru udeležuje Solun kot grško mesto na teritorialnem področju, ki obsega vso Srbijo, kakor je nastala po vojnah leta 1912—1913. 2. Da se po evropskem prevratu raztezajo njegove železniške zveze tja do Čehoslovaške, predvsem, kar se tiče industrijskih produktov. 3. Da za osebni promet v smeri na Malo Azijo in Egipt nudi Srednji in Južni Evropi veliko večje ugodnosti, kakor pa pristanišči Brindisi in Pirej in 4. da je zaledje v gospodarskem oziru ostalo tako, kakor je bilo leta 1911, da pa se dajo še poleg tega za Solun slabe strani položaja, ki so ga ustvarile poznejše izpremembe na karti, odstraniti z vstrajno, uvodoma označeno politiko Grške in sodelovanjem drugih interesiranih držav.

Če bi mogel biti Pirej v bodočnosti dobra luka za tranzitno trgovino Orienta, vendarle bo mogel biti edino le Solun pristanišče za dežele, s katerimi je zvezan po železnici; s posredovanjem teh prog more pridobiti ta luka pomorsko važnost v drugačni meri, kakor pa jo ima danes. Solun more koncentrirati v sebi vse delovanje velikega modernega pristanišča, kakor bi ga ne mogla nobena druga luka Grčije.

V letih 1911 in 1910 je prevzela solunska železnica iz Srbije, Avstro-ogrške, Nemčije in Bulgarije 64.500 in 130.000 ton blaga, od tega le srbskega 25.000 in 83.596 ton. V istih letih 1910

do 1911 je došlo po morju 342.000 in 328.000 ton, od katerih reprezentira le 5.600 ton srbsko tranzitno trgovino.

Pisec nato opozarja na izjavo M. B. Bérarda, da posveča Čehoslovaška in angleška trgovina prav posebno pozornost Solunu ter omenja s prevdankom, da je na prošloletni sejem v Ljubljani došlo tudi 15 grških trgovcev iz Soluna. Kar se tiče južnega dela Jugoslavije, ta nima nobenega interesa izpreminjati naravno orijentacijo njegove trgovine, ki gre le na Solun. Beogradu Reka, ki je prav tako oddaljena, kakor Solun, ni prikladna, posebno ker je treba preko Zagreba na linijo in omrežje železnice, ki so usmerjene od severa na jug. Te posebnosti pa ni mogoče izpremeniti. Dalmatinske luke so tehnično slabo opremljene, vrhu tega pa imajo slabo ali prav nobene železniške zveze z zaledjem, posebno ne z železniškim omrežjem Stare Srbije. Jugoslaviji pripadli del reške luke more škodovati le Trstu, pa ne Solunu. Lega Soluna je podobna oni Trsta, le da ima Trst konkurenčna pristanišča ob Jadranskem morju in na severu nemška, dočim grativira vse balkansko ozemlje do Beograda na Solun.

V koliko bo mogel biti Solun deležen intenzivne eksploatacije svojega zaledja in temu nuditi življenje, bo brez dvoma v glavnem odvisno od železniško-tarifne politike Jugoslavije. Naloga Grške je v tem, da izboljša že obstoječe železniške komunikacije, ki smerijo na Solun, da vodi dobro tarifno politiko in da čim bolj izpopolni pristaniške naprave v Solunu. Treba bo misliti na razširjenje ozadja, na primer proti Albaniji.

Kolike važnosti je solunsko pristanišče za prevoz potnikov, ki prihajajo in centralne in vzhodne Evrope na vzhod, kaže dejstvo, da je pot iz Budimpešte, Dunaja, Münchena, Berlina, Varšave in Petrograda po morju za več kot 31, 22, 19, 24 in 25 ur krajša, kakor pa po progi čez Brindisi.

Dvojnemu bo posvečala helenska država vso svojo pozornost: Zvezi in sodelovanju z Jugoslavijo in drugimi državami srednje in vzhodne Evrope na eni strani, na drugi pa ureditvi komunikacij na solunskih pomorskih linijah za potnike, tako da bodo odgovarjale vsem modernim zahtevam. V ta namen bo vsaj začetkom morala pomagati država s svojo subvencijo, kakor je to svoj čas storila Avstro-ogrška za nekatere linije Lloyda in kakor to dela danes Italija glede linije na Aleksandrijo.

Anketa glede borznih uzanc.

V soboto se je vršila v prostorih Trgovske in obrtniške zbornice anketa za ugotovitev uzanc za lesno trgovino na borzi za blago in vrednote v Ljubljani. Ankete, katero je sklicala Trgovska in obrtniška zbor-

nica, so se udeležili poleg zastopnikov šumske direkcije g. ing. Ružička, Ljubljanske borze tajnika g. Dr. Dobrile in borznega senzala g. P. Cvenkelina, Zveze industrijev g. D. Goriupa, zastopnikov lesnih inte-

resentov iz Maribora, Celja in Cerknice še vrsta znanih strokovnjakov iz naše lesne trgovine.

Pristav Trgovske in obrtniške zbornice g. dr. Pless je otvoril anketo ter poudarjal nje pomen in važnost, ki jo ima delo te ankete za razvoj naše lesne trgovine. Zbornica je vabila na anketo vse lesne interese brez izjeme, da bi dala na ta način najširšim krogom priliko, da sodelujejo pri določitvi trgovskih uzanc, ki bodo baza za trgovanje z lesom na naši borzi. Načrt, katerega je predložilo tajništvo borze, je celotno dober in ako bodo tudi potrebne izpremembe, je vendar tajništvo borze izgotovilo delo, ki je vredno izredne pohvale.

Tajnik borze g. dr. Dobrila omenja, da bo ko po potrditvi borznega razsodišča začela borza oficijelno poslovati. Ker bo najvažnejši del borznega poslovanja trgovina z lesom, je treba čimprej izgotoviti borzne uzance. Pri izdelovanju uzanc bo treba upoštevati domače in tuje interese. Treba bo gledati, da damo naši trgovini širšega poleta in da pridemo sčasoma tudi na Sredozemsko morje. Začetek je težak, vendar nas nobena ovira ne sme zadržati, da bi nadaljevali v započetem delu.

Gospod Danilo Goriup, tajnik Zveze industrijev, je predlagal, naj se določi ožji odbor, v katerega naj se izvolijo zastopniki vseh lesnih interese. Ožji odbor naj potem o uzancah definitivno razpravlja.

G. dr. Rekar poudarja, da se ima anketa najprej složiti o principu, po katerem se naj zgradijo uzance. Ali naj uzance vpoštevajo samo domače potrebe, ali naj se ozirajo tudi na inozemske interese? Mnenja je, da se inozemski trgovci ne bodo hoteli podvreči našim uzancam. Zato naj se uzance prikrojijo samo za promet na domačem trgu.

Borzni senzal g. Cvenkelj pojasnjuje, da se predloženi načrt ozira ne samo na naše domače potrebe, ampak vpoštevata tudi v polni meri angleške, francoske in italijanske uzance.

Generalni ravnatelj g. Križnič iz Maribora opozarja na razne nedostatkke, ki so se pojavili v zadnjem času v lesni trgovini v Sloveniji in je mnenja, da bo naloga borze med drugim tudi, da se lesna trgovina izčisti nerednih elementov.

Gospod dr. Pless je po daljši debati, ki se je še nato razvila in katere se je udeležila večina prisotnih, ugotovil, da sta stavljena celotno dva konkretna predloga: predlog g. D. Goriupa, da se naj izvoli ožji odbor in predlog g. dr. Rekarja, da naj anketa sklepa o principu, na katerem naj bi slonele borzne uzance. Ker se pa dasta oba predloga zedinili, je anketa soglasno sprejela prvi predlog in je bilo kmalu nato določeno, da imajo sodelovati v ožjem

odboru poleg: zastopnikov borze, Trgovske in obrtniške zbornice, Zveze industrijev, Zveze trgovskih gremijev, Zveze obrtnih zadrug, Šumske direkcije in šumarskega združenja še sledeči gg.: Ernest Heng, Josip Lenarčič, dr. Rekar, svetnik Göderer, Vinko Heinrichar, Jože Kobi, ravnatelj Križnič, Fran Zagar, F. Staroveški, J. Javornik, Ivan Zupan, P. Lovšin. Hinko Vriško in dva zastopnika iz Slavonije.

Nato je g. dr. Pless zaključil anketo.

Trboveljski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

Francoske volitve in francoska kovinska industrija.

Francoski kovinski trg je bil v zadnjem času v prvi vrsti pod vplivom nemških in francoskih volitev. Saj se mora francoska kovinska industrija zanimati za vse pojave nemškega gibanja, zlasti še v Poruhrju. Kajti Poincaré je bil s to industrijo vred mnenja, da mora ostati Poruhrje trajno v francoskih rokah. Volitve, ki se niso končale v prilog Poincaréja, bodo vplivale torej tudi na korist kovinske industrije. Kar se tiče trga, je bil pred volitvami precej oprezen; že zato, ker je med tem v Poruhrju izbruhnil štrajk, ki je produkcijo premoga in koksa skoraj popolnoma ustavil. Vplivalo je tudi zadnje kolebanje franka, ker v cenah ni bilo nobene gotovosti. Francoska kovinska industrija je dobila pred štrajkom iz Poruhrja okoli 600.000 ton koksa, ki ji je omogočil bistveno pomnožitev železne produkcije. Cena reparacijskega koksa je še zmerna in je bila določena za maj na 145,35 frankov za tono. Zelo malo, če pomislimo, da je stal belgijski plavni koks 190 frankov. Francoska železna industrija je zaposlovala v aprilu 136 plavžev in je znašala produkcija surovega železa okoli 640.000 ton, rekordno številko. Inozemska naročila so pa sedaj v splošnem že izvršena, novih pa ni, ker dela konkurenca že bistveno ceneje. Jekla so napravili v aprilu 572 tisoč ton, in tudi ta številka je rekord, največ, kar so naredili po sklepu miru. Preobrat se pa kaže tudi že na jeklenem trgu, in ker ni izvoza, se je nabralo že veliko blaga v zalogi. Pomagal je štrajk v Poruhrju; njegov konec pomeni za francosko železno industrijo velike težkoče. Na eni strani bo nastala velika nadprodukcija, na drugi bodo pa stavili delavci velike zahteve; oziroma, zahtevali bodo, naj kljub dvigu franka ostanejo dosedanje plače. To tembolj, ker bodo imeli

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Obširno posestvo barona Rothsattelna je rodilo večinoma vsako leto boljše in lepše, nego sosednja. Njegova številna čreda je bila zdrava in znana po svoji lepoti daleč naokoli. Slaba letina se je le malo poznala na njegovem imetju. Toda sedaj se je naenkrat vse čudno izpremenilo. Med govejo živino je izbruhnila kužna bolezen, žito, ki je stalo ponosno pokonci na polju, mu je rodilo le malo zrnja. Povsod je imel več izgube, nego dobička. Barona je to zelo potrla; zasovražil je kmetijski posel in ga popolnoma prepustil oskrbniku. Vse upanje pa je stavil sedaj na tovarno. Izmed pridelkov se je zanimal samo za sladkorno repo, ki mu je v zadnjem času prinašala največ dobička.

Nova tovarna se je vzdigovala za senčnatim drevoredom od parka. Veliko delovnih moči je bilo zaposlenih pri stavbi. Še vedno ni bilo delo popolnoma izvršeno. V prihodnjih dneh

bi se imelo pričeti delo. Tudi repa je bila že pripravljena. Gospodar je postal na pragu in z nestrpnostjo pričakoval dovršitve stavbe. V par letih mu bo mogoče izposojeni denar vrniti in si nekoliko olajšati skrb. Med tem premišljevanjem pa je opazil izmučeno živino in skrbipoln obraz njegovega oskrbnika. Nepopisna bojazen se ga je polastila. Zadovoljen je bil že toliko, da se je vpraševal, koliko je še na tem posestvu sploh njegovega. S strahom je zrl v bodočnost.

Tudi sam baron se je v zadnjem času močno izpremenil. Čelo se mu je nagrbnilo in na sencih so mu osiveli lasje. Bile so to posledice mučnih skrbi za denar, za družino in sploh bodočnost posestva. Njegov čist in močan glas je postal hripav in na obrazu se mu je čitala večna nejevolja. Bile pa so to v resnici težke skrbi pri tako velikem podjetju brez denarja. Ehrenthal je bil sedaj reden gost v gradu. Njegovi konji so dobivali dobro hrano iz baronovega hleva in vsak teden mu je predložil svoje račune. Njegov poprej dobrovoljni obraz se je izpremenil in z resnim pogledom je stopal po dvorišču. Postal je pravcati upnik baronov in ž

njim vred so se pojavili tudi drugi in zahtevali svoj denar. Tudi Pinkus se je redno oglašal vsako četrtnetle na posestvu.

Kakor se je poprej pojavljal Ehrenthal vsak teden na posestvu, je sedaj v najtežjem času izostal.

Govorilo se je, da je odpotoval in nemirno s strahom je poslušal baron ropot vsakega voza, če se morda ne pripelje pogrešani zasovraženi upnik.

Leonora, lepa zrela devojka, je stopila k očetu. Njen resen otožen obraz je pričal, da tudi ona mnogo trpi v duši. »Pismonoša je prinesel več pisem in časopisov,« reče lepa deklica, »toda Evgen se gotovo zopet ni oglašil.«

»Ta ima sedaj drugega posla dovolj,« odgovori oče, vendar tudi sam hitro preišče med pismi sinovo pisavo. Medtem zapazi pismo s tujo pisavo s pošto štampiljko mesta, kamor je Evgen odšel k vojakom. Bilo je Antonovo pismo. Hitro ga razpečati. Ko je spoznal v pisanju dobro mnenje Antonovo in bral med vrstami ime Itzig, je skril pismo v listnico. Molče je stal dolgo časa poleg hčere. Toda, ker je stalo v pismu tudi mnogokaj tudi od Evgena, se je končno potrudil

in izpregovoril. »Tu mi piše neki Wohlfahrt, ki potuje začasno kot trgovec in se je pred kratkim seznanil z našim Evgenom.«

»On?« zakliče Leonora.

»Zdi se mi, da je postal pošten in pameten mož ta Wohlfahrt in tudi o Evgenu se prav lepo izraža.«

»Da,« reče Leonora veselo, »človeka spoznaš najlažje, če nekaj časa z njim občuješ. Čuden slučaj! Sestra in brat. Kaj pa ti piše, oče?«

»Nekaj, kar sicer izraža dobro mnenje, vendar pa mi ne more nič koristiti. Dečka sta slišala neko govoričenje in sta si napravila mnogo nepotrebnih skrbi vsled mojih razmer.« In s težkimi, trudnimi koraki je nato odšel proti tovarni.

Nemirno mu je sledila Leonora. Pri pregledovanju časopisov pa zapazi neko sodnijsko naznanilo. Ko prečita, ga oblije rdečica, časopis mu zdrkne z rok in z glavo se nasloni na zid. Prestrašena pobere Leonora časopis in opazi podpis nekih poljskih posestnikov, katerim je oče dolgoval precejšnjo vsoto. V naznanilu je bil napovedan termin za dražbo očetovega posestva.

(Dalej prih.)

sedaj tudi večjo politično zaslombo. S tem bo prilagoditev cen vsakokratnemu kurzu franka postala še bolj težka.

Davki in takse.

Donos direktnih davkov v dobi od 1. julija 1923 do 31. januarja 1924. V označeni dobi se je pobralo v naši državi na neposrednih davkih 768.963.557 Din, dočim je znašal proračun le 362.886.125 dinarjev. Proračun se je torej prekoračil za 406.077.432 Din, kar je brez dvoma pripisovati v prvi vrsti izrednemu državnemu pribitku, ki se je uveljavil v drugi polovici l. 1923. K celokupnemu donosu so prispevale posamezne pokrajine nastopno: Srbija 184.341.750 Din, Črna gora 3.219.586 Din, Bosna in Hercegovina 134.784.472 Din, Dalmacija 17.896.296 Din, Hrvatska in Slavonija 128.350.557 Din, Slovenija 87.136.790 dinarjev in Vojvodina 213.234.104 Din. V isti dobi se je pobralo v vsej državi na invalidskem davku 42.756.529 Din in na davku na poslovni promet 134.028.615 dinarjev. Pri tem je zanimivo da je ostal donos davka na poslovni promet za 11.804.718 Din za proračunom, kar pomeni, da se zakon o tem davku v vseh pokrajinah še ne izvaja z isto doslednostjo.

Državni dohodki in izdatki v času od 1. julija 1923 do 31. januarja 1924. Po objavi generalne direktije državnega računovodstva so znašali državni dohodki v navedenem času 5.913.533.550 Din, izdatki pa 4.881.814.386 Din. Presežek po 1.031.719.163 Din se je porabil za prometne potrebe, za izredne vojne potrebe (800.000.000 Din), za investicije itd., nekaj neporabljenega presežka je pa v goštevini v državnih blagajnah.

Pobiranje vojnice (vojaške takse) za leto 1924. Za izvršitev čl. 231. zakona o ustroju vojne in mornarice je minister za vojno in mornarico sporazumno z ministrom financ odredil pobiranje vojnice za čas od 1. januarja 1924 dalje. Vojnica znaša za osebe, ki so za službo stalno ali začasno nesposobne, 50%, za vse druge, ki se ognejo službi ali ki ne morejo vsled zapora ali iz drugih razlogov osebno služiti pa 100% vsakoletnega neposrednega davka. Plačilna obveznost traja od 20. do dovršenega 50. leta. Za leto 1924 tvorijo podlago za odmero vojnice nastopni neposredni davki: zemljarina, hišna razredarina, najmarina s 5% davkom, splošna in posebna pridobitna ter pridobitna od obhodnih obrtov in krošnjarstva, dohodnina, rentnina in davek na tanižeme. — Odmerno podstavo je tvorila dosedaj le dohodnina, kar je bilo edino pravičilo, ker zadeva ta davek dohodke iz vseh dohodninskih virov, za katere se plačujejo še drugovrstni davki. Vštevanje donosnih davkov v odmerno podlago bo vodilo do očitnih krivic, ker bo n. pr. hišni posestnik, ki ima visoko obremenjeno hišo plačeval pri enakih dohodkih izdatno višjo vojnico nego zasebnik, ki ima svoj denar plodonosno založen in plačuje od njega le dohodnino. Tudi davek na tanižeme, ki se pobira z odbitkom, bi se po svojem bistvu ne smel všteti v podstavo za odmero vojnice.

Carina.

Klic po zvišanju carine na čevlje v Avstriji. Glasom vesti »Grazer Vbl.« je sprejelo društvo avstrijskih tovarnarjev čevljev na svoji seji 23. maja sledeči sklep: »Avstrijska čevlarska industrija odklanja najodločnejše v vladnem osnutku predvidene carine za čevlarske izdelke, ker so popolnoma nezadostne. Njena zahteva gre za to, da računa nova carina z izpremenjenimi razmerami, ki so nastale radi poloma Avstrije in da jamči približno izenačenje za višjo obremenitev avstrijske čevlarske produkcije napram inozemskim konkurenčnim industrijam. Dočim so se dale v bivši monarhiji nabaviti zelo mnoge za izdelavo čevljev potrebne sirovine brez plačila carine v državi, se mora sedaj njih večji del uvažati obremenjen s carino. Bremena so v Avstriji mnogo višja. Le za dolga leta zavarovana produkcija more omogočiti zgradbo tovarn in novih investicij. Le intenzivnejše izkoriščenje obratovanih naprav more poceniti čevlje v državi. V zadnji uri zahteva avstrijska čevlarska industrija od vlade, posebno od članov narodnega sveta, da ne pade odločitev o čevlarskih carinah po nestvar-

nih razlogih, temveč edino le z vpoštevanjem gospodarskih vidikov.« — Kakor se čuje, zahtevajo tudi socialni demokrati višje carine za čevlje, ker se pečajo njihove konzumne zadržke tudi s čevljar-skimi tovarnami.

Denarstvo.

Osnovanje poštne hranilnice na Čehoslovaškem. Čehoslovaška vlada pripravlja zakonski predlog za uredbo poštne hranilnice. Sedanji pošto-čerkovski urad se bo pretvoril v pošto hranilnico. Ta novi urad se bo uredil po angleškem in dunajskem vzorcu. Stal bo pod poroštvom države in ne bo predstavljal nikake konkurence za ostale hranilnice, ampak ima služiti v prvi vrsti tistim slojem prebivalstva, kateri se nahajajo v slabem socialnem položaju.

Ogrsko posojilo. — Te dni se bo dalo ogrsko mednarodno posojilo v znesku 10 milijonov funtov šterlingov v podpis v London, New York, kakor tudi na nekateri manjše evropske borze. V trgovskem delu izjavlja »Times«, da more računati posojilo na dober promet, ker je zadostno zavarovano s finančnim programom Društva narodov.

Zamenjava denarja v Poljski. Glasom vesti iz Varšave bo začela Poljska banka s prvim junijem zamenjavati novčance v markah za novčance, ki se glase na zloty. Zamenjava traja do 31. maja 1925.

Izvoz in uvoz.

Izvoz bakra iz Amerike. — Po uradnih statističnih podatkih so Zedinjene države izvozile v letu 1923. 828.947.790 funtov bakra napram 742.807.697 funtom v letu 1922. Izvoz rafiniranega bakra je dosegel iznos 729.380.207 funtov napram 652.666.939 funtom. Francija zavzema prvo mesto med uvozniki ameriškega bakra in je uvoz v Francijo v letu 1923. znašal 183.189.925 funtov napram 125.406.760 funtov v letu 1922. Nemčija je uvozila 135.930.884 funtov napram 190.348.952 funtom.

Hitra prodaja je velik dobiček!

Med predmete, katere v Vaši trgovini vedno naglo prodate, spada brezdvomno milo „ZLATOROG“. S tem visokovrednim izdelkom si ohranite Vaše odjemalce in zvišate promet. Ne dajte se premotiti z navidez cenejšimi izdelki, kateri Vam donesejo samo pritožbe Vaših odjemalcev.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev Ljubljana poziva vse svoje člane, da imajo vse svoje obrate v torek, dne 3. t. m. od 16. ure naprej zaprte v znak žalosti za žrtve, padle v boju za nacionalno idejo.

Gremij trgovcev v Radovljici je imel dne 18. maja svoj V. redni občni zbor. Načelnik g. Iv. Fürsager je pozdravil člane, otvoril občni zbor ter imenoval za overovatelje zapisnika gg. Ciril Gašperin-a in Iv. Jamar-ja. Nato je podal sledeče poročilo: V preteklem letu je reševalo načelstvo v štirih sejah različne zadeve: Dopisov smo prejeli 200, članov je štel gremij koncem leta 417 in med temi je protokoliranih 72. Izmed največjih vprašanj, katere smo rešili, je omeniti posebno: Dne 1. januarja 1924 se je vršila na Jesenicah enketa carinar-skih posrednikov, katere sta se udeležila g. Franc Peternel z Bleda in načelnik. Posredovali smo pri trgovski zbornici, da se pri razširjanju telefonskih zvez v državi ustanovi vsaj ena javna telefonska govorilnica na Gorenjskem. V seji dne 17. marca t. l. smo izvolili več gg. trgov-

cev našega okraja kot zastopnike točilcev pri razpravi določitve razredov pri finančnem ravnanstvu v Ljubljani. Odločali smo nadalje v več slučajih o veljavnosti spričeval, o dovršitvi učne dobe in pomočniške dobe. Gremij se je pritožil zoper prepoved prodaje denaturiranega špirta na zvezo trgovskih gremijev. Pri okrajnem glavarstvu je načelnik ponovno posredoval, da naj se pri vseh podelitvah obrtnih listov vpraša gremij za mnenje. V zadnjem času se je v par slučajih ugodilo. Zvezo gremijev smo ponovno prosili, da bi se uredilo vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin za celo Slovenijo enotno. Vsled raznih pritožb zoper prodajanje v zadrugah in konsumih smo večkrat naznanili prijavljene slučaje okrajnemu glavarstvu v kazensko postopanje. Glede krošnjarstva smo posredovali večkrat in energično pri glavarstvu, orožništvu in zvezi trgovskih gremijev. Važen predmet so bile tudi davčne zadeve. V tem oziru se je posebno zveza gremijev trudila prepričati zadevne oblasti, da so trgovci veliko previsoko obdavčeni. Sodeloval je gremij še pri volitvah v cenilno komisijo dohodninskega davka. Lanskega občnega zbora zveze gremijev v Ljubljani sta se udeležila gg. Rus in načelnik. Načelnstvenih sej zveze gremijev v Ljubljani se je udeleževal večkrat načelnik in v mnogih slučajih zastopal stališče naših trgovcev. Poročilo g. načelnika se je vzelo z zadovoljstvom na znanje. — Računski zaključek se prečita in povsem odobri. Blagajniku, odnosno načelniku se da absolutorij. — Prečita se poročilo pregledovalcev računov, katere izjavljata, da sta račune pregledala, s prilagami primerjala in v redu našla. — Proračun za leto 1924 se je prečital ter je k temu g. Rus predlagal, naj bi se za prihodnje leto inkorporacijska pristojbina izdatno, po razgovoru načelstva, povišala. Pripraviti je tozadevni načrt že popreje, tako da se na prvem občnem zboru odobri, odnosno stavi na dnevni red. Gremijalna doklada naj se v prihodnje pobira od najmanjših članov po 10 Din, srednjih do 20 Din in od večjih večje vsote z ozirom na predpisano pridobitno. Predlog tovariša Rusa se je sprejel; proračun se je soglasno odobril. — Slučajnosti: G. Rus je nadalje predlagal: tistim orožnikom in članom finančne kontrole, kateri ovadijo krošnjarje s pomanjkljivimi listinami ali neplačanim davkom, se prizna za vsak tak slučaj nagrada 10 Din. Sprejeto. O ceni dohodkov se je po daljšem debatiranju sklenilo: za trgovine z mešanim blagom, z ozirom na veliko konkurenco, se določi na 5%, pri manufakturnem blagu na 10%, pri modni trgovini na 20%, pri trgovini z železom in stroji na 10%, pri galanteriji na 15 do 20%. Predlog se je sprejel. Na merosodni urad je napraviti vlogo, ki naj zahteva, da se določijo v našem okraju trije ali vsaj dva kraja, kamor naj pride organ merosodstva cementar. Priporočati je kraje: Radovljica, Jesenice in Bled. Trgovci čakajo z gotovostjo na to, da se tej upravičeni prošnji ugodi, da ne bo nepotrebnih kazni. Dan cementiranja naj se določi in stranke obvesti. Glede pobiranja takse za točilce se naj priporoča, da se ista ne bo pobirala po okrajih, marveč po iztočeni množini. Nadalje je predlagal načelnik: Gremij naj se z dejstvi podprto spomenico zaradi preobitega krošnjarstva obrne na vsa županstva, da določijo, oziroma odmerijo primerno takso (doklado) za krošnjarje, tako da bi smel v občini krošnjariti le tedaj, ako vplača pri županstvu določeno doklado. Sprejeto. G. Rus je nato predlagal: Gremij naj zvezi poroča ali v »Trgovskem listu« priobči izjavo, katero so delegati za trgovce-točilce pri finančnem ravnanstvu v Ljubljani objavili v »Jutru« s celim komentarjem. Ker nadaljnjih predlogov ni, se načelnik vsem navzočim zahvaljuje za udeležbo in zaključil zborovanje ob 13. uri.

Razno.

Velesejske zaklopne znamke za pisma. Da pridobimo letos čim več kupcev za naš velesej, se razvija obsežna reklama in propaganda. Del te so tudi lično izdelane zaklopne znamke za pisma v 9 jezikih. — Velesejski urad jih pošlje na zahtevo vsakemu podjetju radevolje brezplačno. Poslužujte se jih, industri-jalci, trgovci in obrtniki.

Konferenca Male entente. Po zanesljivih poročilih je sedaj gotovo, da se sestanejo zastopniki vlad Čehoslovaške, Romunije in Jugoslavije dne 11. junija v Pragi. Na konferenci bodo zastopniki reševali važna politična vprašanja. Na dnevnem redu konference so: 1. Vprašanje notranjih odnosov med članicami Male entente. 2. Stališče Male entente v reparacijskem vprašanju. 3. Odnosaji Male entente napram velikim zaveznikom. 4. Odnosaji Male entente napram sovjetski Rusiji in 5. Besarabsko vprašanje. Najvažnejše vprašanje te konference je vprašanje odnosov napram ruskim sovjetom. V tem vprašanju zavzema Čehoslovaška svoje posebno stališče, ki se razlikuje od drugih dveh članic. V smislu izjave dr. Beneša je Čehoslovaška odločena priznati sovjetsko Rusijo, dočim Jugoslavija in Rumunija soglašata v mnenju, da je treba to vprašanje definitivno rešiti šele, ko bodo znani rezultati pogajanj zaveznikov s sovjeti.

Rusija bojkotira nemško blago. Agencija »Rosia« poroča: Vsled znanih incidentov v Berlinu so bila preklicana vsa dovoljenja za uvoz nemškega blaga v Rusijo. Tako je bilo dosedaj zavrženega nemškega blaga za 11 milijonov rubljev. Zato so pa poskočila naročila Rusije v Angliji, Italiji in na Čehoslovaškem. Ravno tako je bilo tudi blago iz Rusije, katero je bilo prvotno namenjeno za Nemčijo, usmerjeno proti drugim državam. Organizacija rudnikov v Donecu, podjetij, ki se cenijo na več milijonov, je bila odvzeta Nemčiji ter poverjena Angliji in Italiji. Ker se predvideva, da se spor z Nemčijo ne bo tako kmalu poravnal, je začel komisar za trgovino z inozemstvom in industrijskih trustov predelavati načrte za izvoz in uvoz. Sploh predstavlja zadržanje ruskih trgovskih in industrijskih krogov napram Nemčiji pravi bojkot.

Sistematični register zakonov, naredb, uredb itd. Finančna delegacija namerava izdati označeni sistematični register vseh zakonov, uredb in naredb, ki se nanašajo na vse stroke finančne uprave in so bile objavljene v Uradnem listu od 4. novembra 1918 do konca leta 1923. Potreba takega registra se pri številnosti in večkratnem spreminjanju ter spopolnjevanju naših zakonov in upravnih norm, tako v uradni praksi, kakor tudi v občinstvu, zlasti v trgovskih, bančnih in odvetniških krogih živo občuti. Register je sestavil po uradnem naročilu finančni komisar dr. Ogris v Ljubljani. Cena enega broširanega izvoda bo znašala brez poštne 10 Din. Naročila na ta register sprejema za svoje interese pisarna Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Opozorjamo trgovske, industrijske in obrtniške kroge na važnost tega registra in jim priporočamo, da ga brezpogojno naroče.

Izjava. Zastopniki gostilničarjev in trgovcev finančnega okrožja radovljskega okraja so dne 12. maja v znak protesta proti krivičnemu taksnemu zakonu in pa proti razlaganju tega zakona, namreč, da mora v vsaki vasi, kjer so 3 gostilničarji, eden biti uvrščen v najvišji razred, ne glede na promet in tudi proti neumestnemu odloku, da bi glasoval gostilničar za ali proti trgovcu in zopet obratno, opustiti vsako sodelovanje v tej komisiji. V obrambo gostilniških in trgovskih interesov bodo storili nadaljne korake. — V Ljubljani, dne 12. maja 1924. — Lovro Humer, gostilničar, za Jesenice, Josip Ambrožič, tovarnar, za Begunje, Leše, Mošnje in Ljubno. Peter Silar, trgovec, za trgovce Jesenice, Javornik, Koroška Bela. L. Zore, za kranjskegorski okraj.

Poprava vagonov. — Ministrstvo sabbračaja je sklenilo, da se ima poprava vagonov vršiti samo v državnih delavnicah, ker ni dovolj kreditov za popravo vagonov v privatnih delavnicah.

Produkcija paradižnikove konzerve v Italiji. — V Italiji obstoja 400 tovarn za konzerve. V teh tovarnah je zaposlenih 50.000 delavcev. Producira se celotno 4 milijone kvintalov samo paradižnikove konzerve na leto.

Število državnih uradnikov v Italiji. V italijanskem uradnem listu je bila te dni objavljena statistika državnih uradnikov in stroški za njih vzdrževanje. Iz te statistike je razvidno, da je znašalo celokupno število vseh državnih nameščenec 1. aprila t. l. 499.766 oseb. Stroški za te uradnike všteti draginske doklade in druge stalne doklade, znašajo 4781 milijonov lir. V primeri s položajem, kakršen je bil 1. januarja t. l., je zaznamovali, da se je število državnih nameščenec pomnožilo za 7225 oseb. Najznamenitejše se je pomnožilo osebje v vojaških službah in pa začasno delavstvo v državnih podjetjih. Znižalo pa se je število stalnih nameščenec po civilnih službah. — Vojaško osebje se je pomnožilo za 10.635 oseb. To število obsega v glavnem 4700 podčastnikov, ki so bili sprejeti v armado ter 4800 karabinerskih novincev. Drugo osebje v kr. armadi, vojni mornarici, v kr. zrakoplovstvu in v kr. finančni straži se je zvišalo za približno 1000 oseb. Število začasnih delavcev po državnih podjetjih je narastlo za 2200 oseb, ki so bile sprejete v artiljerijske zavode, da se lahko izvršijo nekatera nujna dela za armado. Mnogo jih je bilo sprejetih tudi v ladjedelnice, kjer se vršijo razne poprave na vojnih ladjah. Število stalnih uradnikov v civilnih službah je padlo za 1117 oseb. Pri železnici se je zvišalo število stalnih nameščenec za 26.622 oseb, a odpuščenih je bilo 31.490 začasnih nameščenec tako, da je število vseh nameščenec pri železnici padlo za 4868 oseb. Stroški za vzdrževanje vsega državnega osebja so znašali 1. aprila 73 milijonov lir več nego 1. januarja t. l. Ta večji strošek je nastal vsled tega, ker se je, kakor omenjeno, število vojaškega osebja pomnožilo za 10.635 oseb.

Skrčenje izdatkov za vojsko na Češko-slovaškem. — Po vestih iz verodostojnega vira se bo proračun za leto 1925. znižal za 4 milijarde Kč. Posamezni referenti so že predložili ministrskemu svetu svoja poročila in proračune. Po razpravljanju v ministrskem svetu se bo državni proračun predložil parlamentu. Znižanja izdatkov se nanašajo predvsem na proračun ministrstva za državno obrambo. To ministrstvo namerava predložiti zakonski načrt za znižanje stalne vojske od 150.000 na 90.000 mož. Ravnotkalo se bo vojaška službena doba znižala od 2 let na 14 mesecev. Zakonski načrti so že izdelani.

Bolgarska produkcija tobaka. Eden najvažnejših produktov Bolgarske je tobak. Že pred balkansko vojsko je bila kultura tobaka tam zelo razvita in je znašala površina tobačnih nasadov okrog 15 do 20.000 hektarov. Po balkanskih vojnah pa je ta poljedeljska panoga še bolj napredovala, tako, da je znašala leta 1914. površina tobačnih nasadov 46.612 hektarov, pridelek pa 32.590.000 kg. Da se je kultura tobaka tamkaj tako povzdignila, je vzrok izredna pridnost bolgarskega kmeta, ki goji tobak strokovnjaško, naravnost na vrtnarski način. K temu mu v glavnem pripomore dejstvo, da je lastnik zemlje, ki je po večini v rokah malih posestnikov. Politični prevrati v tracijski pokrajini so od tam pregnali bolgarskega kmeta v Bolgarijo, kamor je prinesel s seboj dobro poznanje načina gojenja tobaka. Vzlic obsežnih južnih krajev, kjer se je pridelovalo največ in najboljšega tobaka, znaša v letu 1919. obdelana površina tobačnih polj v Bolgariji 75.225 in v letu 1920. že 88.120 hektarov, pridelek tobaka pa okroglo 47, odnosno 48 milijonov kg. Pridelek letošnjega leta se ceni najmanj na 50 milijonov kilogramov. Bolgarija precejšnje množine tobaka izvažala. V zadnjem času se je zanj posebno zanimala Čehoslovaška, ki je n. pr. dobavila v zadnjem času za tobak lokomotive. Tudi v Nemčiji se kaže enako zanimanje. Doslej so se s prekopovanjem bolgarskega tobaka bavile posebno razne levantske družbe, ki so ga nato v predelanem stanju prodajale kot egiptovski in turški tobak.

Izseljeniška statistika v I. četrtletju 1924. V I. četrtletju 1924 se je izselilo iz naše kraljevine 5686 oseb in sicer 3702 moških in 1984 žensk. Izselilo se je iz Vojvodine: 3341 oseb (1803 moških in 1538 žensk), odnosno 58,8%; iz Hrvatske in Slavonije: 1115 (926 moških in 189 žensk), odnosno 19,6%; iz Dalmacije: 629 (514 moških in 115 žensk), odnosno 11%; iz Slovenije 265 (172 moških in 93 žensk), odnosno 4,7%; iz Srbije 241 (216 moških in 25 žensk), odnosno 4,2%; iz Bosne in Hercegovine: 49 (40 moških in 9 žensk), odnosno 0,9%; iz Črne gore: 46 (31 moških in 15 žensk), odnosno 0,8%. Po profesiji je bilo največ poljedelcev in sicer 2875 (50,6%), kvalificiranih delavcev 241 (4,02%), nekvalificiranih 1010 (17,7%), svobodnih poklicev 19 (1,6%) in otrok in starcev, ki niso sposobni za pridobivanje, 1470 (34%). Po starosti jih je bilo preko 50 let 197 oseb ali 3,4%, od 31 do 50 let 1784 oseb ali 31,4%, od 18 do 30 let 1979 ali 34,8% in do 18 let 1726 oseb ali 30,3%. Izselilo se jih je 2654 (46,7%) v Brazilijo, v Zedinjene države ameriške 1064 (18,7%), v Argentino 999 (12,3%), v Chile 34 oseb (0,6%), v ostale države Amerike 53 (0,9%), v Avstralijo 141 (2,5), v Novo Zelandijo 37 (0,7%) in v ostale dele zemlje 2 (0,1%). Od skupnega števila izseljencev je bilo le 2457 Jugoslovancev, torej manj nego polovico. Ostali izseljenci so bili večinoma Nemci in Madžari, ki se po večini selijo v Brazilijo in Argentino. Iz Vojvodine same se je izselilo 1521 Nemcev in 1571 Madžarov.

Posredovalnica za službe Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani ima vedno na razpolago vse vrste trgovskega personala in posluje za poslodavce brezplačno. Vse gg. trgovce, kakor tudi ostale podjetnike prosimo, da pri njih izpraznjena mesta vedno prijavljajo na naslov: Posredovalnica Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani (telefon št. 552).

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: 407. Sedež: Celje. Besedilo firme: Zadruga gospodarska banka d. d. v Ljubljani, podružnica Celje. 408. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Jugoslovanska električna delniška družba Brown Boveri, podružnica Ljubljana. 409. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: »Tekstilbazar« družba z o. z. 410. Sedež: Ljubljana. Besedilo Firme: Winter & Zupan. 411. Sedež: Store. Besedilo firme: Šamotna tovarna, družba z o. z.

Izbrisale so se nastopne firme: 424. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Srednjeevropski rudniki d. d. 426. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Jugoslovansko transportno društvo Darlič in drugovi.

Hmelj.

IV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Zalec v Savinjski dolini, SHS, dne 1. junija 1924. — Od našega zadnjega poročila smo imeli prav ugodno vreme, katero je pospeševalo rast hmeljske rastline; imeli smo tople noči in zadostno množino padavin. Rastlina je dosegla polovico do tretjino visokosti drogov, oziroma žic, je prav čvrsta in brez vsakega mrčesa. V nekaterih občinah se je prikazal bolhač, vendar ni povzročil večje škode. Nekateri hmeljarji so že svoj letošnji pridelek prodali in sicer po 100 in več dinarjev za 1 kg. Predprodanega hmelja je približno 500 stotov. Hmeljarsko društvo se bori ves

čas svojega obstanka proti predprodaji hmelja, kar navadno skazi ceno vsem drugim hmeljarjem, ali pa oškoduje posameznika ter povzročuje prepire in tožbe. Seveda so tudi redke izjeme.

Društveno vodstvo.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 30. maja 1924 se je pripejalo 327 svinj in 2 kozi. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči od 5 do 6 tednov stari komad 162.50 do 225 Din, 7 do 9 tednov stari 250 do 350 Din, 3 do 4 mesece stari 600 do 650 Din, 5 do 7 mesecev stari 875 do 950 Din, 8 do 10 mesecev stari 1117 do 1200 Din, 1 leto stari 1600 do 1875 Din; 1 kg žive teže 15 do 17.50 Din, 1 kg mrtve teže 20 do 23.75 dinarjev; kože komad 250 do 350 Din.

Tržišče z volno. Po dosedanjih podatkih je letošnja produkcija volne v naši državi v splošnem enaka lanske. Ker je preteklo leto pridobila Avstralija za nad 1 tretjino volne manj, kakor je znašala običajna produkcija, je to zelo očvrstilo tendenco na tujih tržiščih, kamor niso še prišle nove zaloge, a so zaloge od lanske produkcije zelo neznačajne.

Književnost.

Nova knjiga o pomorskem pravu. — Bivši predsednik Pomorske oblasti u Bakru, a sada odvjetnik u Zagrebu, dr. Ljubomir Tomašić, priredil je kratki pregled o pomorskem pravu, u želji da zadovolji jednu važnu potrebu našega privrednog svijeta. Pomorsko pravo dra. Lj. Tomašića sadrži upute o pitanjima pomorskog prava, pa će tako moći svatko da na svojem jeziku upozna norme i propise, koje se odnose na ovu granu našega prometa i trgovine. Knjizi je pridodan Napoleonov pomorski zakonik i Oglas o plovidbi od Marije Terezije, a tako i drugi zakoni, koji u nas važe, kao onaj o upisu brodova, o ribolovu i o izbjegavanju sukoba na moru. Time će ova knjiga postati praktični priručnik svima, koji se bave pomorstvom i pomorskom trgovinom, i to ju najbolje preporučuje. — Pomorsko pravo dra. Lj. Tomašića izašlo je u komisionalnoj nakladi »Hrvatskog štamparskog Zavoda d. d. u Zagrebu« te se dobiva uz cijenu od Din 40.—.

Dobava, prodaja.

Dobava strojnega, cilindrskega in turbinskega olja. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 21. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5 ton strojnega, pol tone cilindrskega in ene tone turbinskega olja.

Dobava prešane sena. Dne 12. junija se bo sklenila pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu direktna pogodba glede dobave 700.000 kg prešane sena, pri komandi mesta v Čakovcu pa glede 100.000 kg prešane sena.

Dobava kant za vodo. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 21. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 503 kant za vodo.

Dobava železnega materiala. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 21. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega železnega materiala.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Potrebščine za Pomožni urad poštne direkcije. Poštna direkcija v Ljubljani razpisuje dobavo raznih pisarniških potrebščin (papir, peresa, pisala, sponke, ovitki, bučke, milo, metle itd.). S 5 dinarji kolkovane in zapečatene ponudbe z označbo: »Ponudba pisarniških potrebščin po razpisu št. 14935/24 ponudnika N. N.« naj se vpošljejo do 10. junija t. l. Pogoji se dobe v Ekonomskem odseku, soba št. 39, Sv. Jakoba trg št. 2 za znesek Din 10.—. Le obvezne ponudbe se bodo upoštevale.

TEODOR KORN

LIUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovac, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov. Naprava stelo vodov. — Kopališke in klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezeno, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Veletrgovina

kolonijalne

in

špecerijske

robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene kave, in letih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba
Zahtevajte cenik!

STARO ŽELEZO

kovano in litno kupuje po najvišjih dnevnih cenah v celih vagonih:

Centralna nakupovalnica
starega železa,
Ljubljana, Gosposvetska cesta
št. 1

TISKARNA

„MERKUR“

Trg. ind. d. d.

LJUBLJANA

Simoa Gregorčičeva ulica
št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 552
Račun pri pošt. ček. zavodu
št. 13.108

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo.

Na debelo!

Na drobno!

Najcenejše nove in rabljene PISALNE STROJE

v specialni mehanični delavnici za popravo pisalnih, računskih, razmnoževalnih in kopirnih strojev Ludovik Baraga, Ljubljana

Šelenburgova ul. 6./I. nadstr. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

Barvni trakovi, karbon-indigo papir ter vse druge potrebščine.